

הודעה לעיתונות

info@cbs.gov.il

http://www.cbs.gov.il

פקס. 02-652 1340

ירושלים, י"ח באב תשס"ה
23 באוגוסט 2005
189/2005

מיפוי זכאים לבגרות בערים המונות 100,000 תושבים ויותר: אחוזי הזכאים בחינוך העברי בשכונות ברמה חברתית-כלכלית גבוהה גבוהים בהשוואה לשכונות ברמה חברתית-כלכלית נמוכה

מיפוי של אחוזי הזכאים לתעודת בגרות **בחינוך העברי בירושלים** לפי אזורים סטטיסטיים, מלמד כי קיימת מידה רבה של שונות בין שכונות העיר. אחוזי הזכאים בעיר נעים מהנמוכים ביותר – 0% עד 20% בשכונות מסוימות, ועד לגבוהים ביותר – 80% עד 100% בשכונות אחרות.

כך עולה מסקר שערכה הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה (הלמ"ס) על תלמידים, נבחנים בבחינות הבגרות וזכאים לתעודה ב-2002. במסגרת הסקר נעשה מיפוי של אחוזי הזכאים לתעודת בגרות לפי אזורים סטטיסטיים, בערים שמנו 100,000 תושבים ויותר.

את המפות אפשר לראות באתר האינטרנט של הלמ"ס: www.cbs.gov.il

המיפוי מתייחס לאחוזי הזכאים לבגרות **מבין תלמידי כיתות י' בחינוך העברי בשנת 2000, ששנת היעד עבורם לבחינות הבגרות הייתה 2002**, לפי האזור הסטטיסטי בו התגוררו ב-2002. תלמידי כיתות י' נבחרו כקבוצת ההתייחסות להכנת המיפוי, משום שהם מהווים קבוצת אוכלוסייה רחבה, בעוד שמאוחר יותר במעבר בין כיתה י' לכיתה י"א צפויה נשירה של חלק מהתלמידים שמלאו להם 16 וחוק חינוך חובה אינו חל עליהם עוד. תלמידים שנוספו למערכת החינוך בשלב מאוחר יותר כגון עולים חדשים, לא נכללו במיפוי.

כתבה: יפה שיף

הודעה זו מתפרסמת גם באתר הלמ"ס באינטרנט, בכתובת:
www.cbs.gov.il/hodaot2005n/06_05_189b.pdf

לקבלת הסברים והבהרות באשר לתוכן הודעה זו ניתן לפנות אל
יחידת קשרי עיתונות בטל' 02-6527845 או 050-6235124

אזור סטטיסטי הוא היחידה הגיאוגרפית-סטטיסטית הקטנה ביותר הנמצאת בשימוש הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה. הוא כולל כ-3,000 עד 4,000 נפשות בממוצע, אבל לא יותר מ-6,000 נפשות.

אזור סטטיסטי חופף במידה מסוימת לתחום של שכונת מגורים. שכונה גדולה כוללת כמה אזורים סטטיסטיים.

לצורך המיפוי סווגו האזורים הסטטיסטיים בכל עיר לפי **רמה חברתית-כלכלית**: גבוהה לעומת נמוכה. יש להיזהר מהשוואות בין ערים מאחר שהסיווג נעשה לכל עיר בנפרד, **יחסית לאותה עיר**.

לגבי כל הערים שנבדקו נמצא שאחוז הזכאים לתעודת בגרות באזורי מגורים המסווגים ל**רמה חברתית-כלכלית גבוהה**, היה גבוה בהשוואה לאזורי מגורים המסווגים ל**רמה חברתית-כלכלית נמוכה**.

בירושלים אחוז הזכאים קשור במידה רבה בזרם החינוך העיקרי אליו השתייכו התלמידים שהתגוררו בשכונות השונות. נמצא כי קיימת מידה רבה של התאמה בין **פיקוח חרדי** לבין **רמה חברתית-כלכלית נמוכה**: רוב אזורי המגורים המאופיינים בלימודים במסגרת הפיקוח חרדי סווגו לרמה חברתית-כלכלית נמוכה, והיו מאופיינים גם **באחוז נמוך של זכאי בגרות**. אחוזי הזכאים הנמוכים ביותר, 0% עד 20% נמצאו בשכונות שרוב התלמידים שהתגוררו בהן למדו במסגרת **הפיקוח החרדי** שאינו נוטה להגיש את תלמידיו לבחינות הבגרות, כגון: מאה שערים, בית ישראל, מקור ברוך, קריית צאנו, קריית בעלזא, רוממה עילית, שכונת הבוכרים, שמואל הנביא, סנהדריה מורחבת, רמות פולין, רמת שלמה ועוד.

בשכונות אחרות בירושלים, שרוב התלמידים שהתגוררו בהן למדו בבתי ספר תחת **הפיקוח הכללי** או בפיקוח **מנהל החינוך הדתי** (מח"ד), אשר מגישים את תלמידיהם לבגרות, היו אחוזי הזכאים גבוהים במידה ניכרת. אחוזי הזכאים הגבוהים ביותר – 80% עד 100%, נמצאו בשכונות הגבעה הצרפתית, צמרת הבירה, בית הכרם, נווה גרנות, ניות, טלבייה, בקעה וגבעת משואה.

נתונים אלה משקפים את ההטרונגיות המאפיינת את **ירושלים**, וממחישים איך למרות העובדה שאחוז הזכאים בירושלים **מבין הניגשים לבחינות הבגרות** הגיע ב-2002 ל-71% **ובכך השתווה לממוצע הארצי בחינוך העברי**, אחוז הזכאים **מכלל תלמידי כיתות י"ב** בעיר הגיע רק ל-35% (בהשוואה ל-56% בממוצע הארצי בחינוך העברי).

אחוז הזכאים לתעודת בגרות בשנת 2002 מבין תלמידי כיתות י' בשנת 2000 בחינוך העברי,
לפי יישוב מגורים ורמה חברתית-כלכלית של אזור המגורים

ערים שמנו +100,000 תושבים

רמה חברתית-כלכלית של אזור המגורים		סך הכל	תלמידים בכתה י' ב-2000 - סך הכל	יישוב מגורים
גבוהה	נמוכה			
אחוז זכאים ב-2002 בכל תא			מספרים מוחלטים	
55.3	13.3	36.0	8,015	ירושלים
79.4	45.4	60.3	3,714	תל אביב
73.4	50.0	64.3	3,248	חיפה
62.7	49.6	59.2	3,632	ראשון לציון
64.4	41.0	55.9	2,722	אשדוד
66.1	48.8	58.5	1,590	אשקלון
56.5	39.4	51.5	2,829	באר שבע
51.4	45.1	49.5	1,966	בת ים
60.6	48.5	55.3	2,586	חולון
55.4	45.4	52.0	2,695	נתניה
61.4	50.9	57.0	2,752	פתח תקווה
68.2	59.3	65.3	1,532	רמת גן

[תל אביב](#)

אחוזי הזכאים בשכונות צפון תל אביב שרובן מסווגות לרמה חברתית-כלכלית גבוהה, היו גבוהים מאחוזי הזכאים בשכונות דרום העיר המסווגות לרמה חברתית-כלכלית נמוכה. לגבי כלל השכונות המסווגות לרמה חברתית-כלכלית נמוכה בתל אביב נמצא כי 45% מבין תלמידי כיתות י' ב-2000, זכו בתעודת בגרות עם סיום לימודיהם ב-2002, בהשוואה ל-79% מבין התלמידים בשכונות המסווגות לרמה חברתית-כלכלית גבוהה. אחוזי הזכאים הגבוהים ביותר ב-2002 80% עד 100% מבין מי שלמדו בכיתה י' ב-2000, נמצאו בצהלה וסביבותיה, תל ברוך, נאות אפקה, רביבים, נווה אביבים, מעוז אביב א', אפקה, תכנית ל' וגבעת עמל ב'.

[חיפה](#)

הפערים באחוזי הזכאים בין שכונות המגורים בחיפה קטנים יותר מאשר בירושלים ובתל אביב: אחוזי הזכאים הנמוכים ביותר בחיפה היו בין 21% ל-40%, בהשוואה ל-0% עד 20% בירושלים ובתל אביב. עם זאת גם בחיפה ניכר הקשר בין רמה חברתית-כלכלית של אזור מגורים לבין אחוז זכאי הבגרות באותו אזור. 50% מבין תלמידי כיתות י' בשנת 2000, זכו בתעודת בגרות עם סיום לימודיהם ב-2002

בשכונות המסווגות לרמה חברתית-כלכלית נמוכה, בהשוואה ל-73% מבין התלמידים בשכונות המסווגות לרמה חברתית-כלכלית גבוהה.

אחוזי הזכאים הגבוהים ביותר (80% - 100%) נמצאו בוורדיה, רמת בן גוריון, רמת ספיר ובשכונות דרום העיר: שכונת זיו, רמת אלון, רמת אלמוגי, רמת גולדה מאיר, רמת אשכול, רמת בגין ודניה.

ראשון לציון

50% מבין תלמידי כיתות י' בשנת 2000 שהתגוררו בשכונות המסווגות לרמה חברתית-כלכלית נמוכה בהשוואה ל-63% מבין התלמידים שהתגוררו בשכונות המסווגות לרמה חברתית-כלכלית גבוהה, זכו ב-2002 בתעודת בגרות.

אחוזי הזכאים הנמוכים ביותר בעיר היו 21%-40%; אחוזי הזכאים הגבוהים ביותר שהגיעו ל-61% עד 80%, נמצאו בשכונת נווה אליהו ובחלק ניכר מהשכונות שבדרום מרכז ודרום מערב העיר.

המפות אליהן מתייחסת הודעה זו ונתונים רבים אחרים מוצגים בפרסום מיוחד מס' 1233 "תלמידי כיתות י"ב, נבחנים בבחינות הבגרות וזכאים לתעודה, לפי יישוב מגורים 2002-2003", בהוצאת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

הגדרות והסברים:

רמה חברתית-כלכלית של אזור מגורים הוא משתנה בן שתי קטגוריות שהוכן לכל עיר בנפרד על בסיס הסיווג לאשכול חברתי-כלכלי של אזורים סטטיסטיים 1995. המשתנה הוכן עבור המפות אליהן מתייחסת הודעה זו והוא מחלק את האזורים הסטטיסטיים בכל עיר לרמה חברתית-כלכלית נמוכה לעומת רמה חברתית-כלכלית גבוהה, יחסית לאותה עיר. יש להיזהר מהשוואות בין ערים, משום שהסיווג נקבע בנפרד, יחסית לכל עיר, וייתכן מצב שבו אזורים סטטיסטיים מאותו אשכול יהיו מסווגים בעיר אחת לרמה נמוכה, ובעיר אחרת לרמה הגבוהה.

אזורים סטטיסטיים חדשים שאוכלסו אחרי מפקד האוכלוסין והדיוור 1995, מופיעים במפות ללא ציון הרמה החברתית-כלכלית.

שיוך לאשכול חברתי-כלכלי של אזורים סטטיסטיים מתבסס על מדד חברתי-כלכלי לאזורים סטטיסטיים שהוכן בלמ"ס על סמך נתוני המפקד. המדד המחושב משקף את הרמה החברתית-כלכלית של האזור הסטטיסטי ונותן אינדיקציה על השונות בין שכונות ברשות המקומית.